

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
25 mei 2023 (mondelinge uitspraak 23 mei 2023)

Zitting: 23 mei 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van .....
De mondelinge behandeling vindt via beeld -en geluidsverbinding plaats.

Klachtnummer: KC 2023 – 032

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:
Klaagster is het niet eens met de gedwongen opname, het beperken van de bewegingsvrijheid, de verplichte zorg en het toedienen van alle verplichte medicatie.
Klaagster klaagt over de leugens in het dossier en de psychische manipulatie.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 11 mei 2023 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 16 mei 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Op 16 mei 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 23 mei 2023.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 23 mei 2023 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is op ... geboren. Zij is bekend met suïcidaliteit en psychoses en is eerder opgenomen geweest. Klaagster is op 3 mei 2023 met een lopende zorgmachtiging opgenomen in verband met een psychotisch toestandsbeeld met paranoïde wanen.

Op 12 april 2023 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, een zorgmachtiging verleend tot en met 15 oktober 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het toedienen van medicatie, het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid zijn toegewezen.

De zorgverantwoordelijke heeft klaagster op 26 april 2023 en op 15 mei 2023 onderzocht en op 26 april 2023 en op 15 mei 2023 zijn de voorgenomen beslissingen met haar besproken.

Op 26 april 2023 en op 15 mei 2023 wordt aan klaagster de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 26 april 2023 en op 15 mei 2023 worden de beslissingsbrieven aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 26 april 2023 en 15 mei 2023 dat onder meer de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: Het toedienen van medicatie, het opnemen in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid.

De zorgverantwoordelijke stelt dat er sprake is van maatschappelijke teloorgang en verlies van de moederrol vanwege gedragsproblemen voortvloeiend uit een paranoïde psychose, zorgmijndend gedrag en het risico door hinderlijk gedrag agressie over zich af te roepen.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat, antwoordt zij dat het goed gaat. Zij is niet blij met een heleboel leugens, waardoor zij in de kliniek is beland. Zij vertelt dat zij op 3 mei 2023 is opgenomen en dat er op 2 mei 2023 een zitting stond gepland bij de rechtbank over de plaatsing van haar dochter in een pleeggezin. Zij heeft nu de zitting gemist. Klaagster vertelt dat zij een studie nagel styling heeft gedaan en nog een opleiding tot masseur wil doen. Zij heeft dertien jaar geleden een ongeluk gehad en een schadevergoeding ontvangen. Zij heeft nog steeds lichamelijke klachten van het ongeval, maar wil met het schadevergoedingsbedrag een eigen nagelstudio beginnen. Met het bedrag van de schadevergoeding knapt zij nu haar woning/interieur op voor de nagelstudio aan huis.

Gevraagd of klaagster weet waarom zij is opgenomen antwoordt zij dat zij thuis aan het schilderen was. Zij vond de kleuren in huis te donker. De burens stuurden kinderen naar haar toe om het speelgoed van haar kind te vernielen. Haar zussen hebben haar planten en de slaapkamergordijnen vernield en haar grote zus wilde met haar vechten. Klaagster zegt dat zij geen bezoek wilde tot het huis klaar was. Zij vertelt dat zij haar burens gratis een nagel- en massage behandeling heeft aangeboden, maar dat zij de situatie alleen maar kwamen manipuleren. Thuis zijn haar spullen, waaronder haar bed en telefoon die gehackt is, kapot. Haar ex-man heeft koffers kapot gemaakt. Zij weet niet waarom zij zo wordt aangevallen en als zij er wat van zegt wordt de kindbescherming gebeld. Haar kind, dat niet thuis woont en uit huis is geplaatst wordt op school gediscrimineerd en toen zij naar school ging werd zij zwarte piet genoemd.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat als zij nu thuis zal komen, zij niet met bepaalde burens zal omgaan en rustig met haar kind wil gaan wonen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij sinds 2014 geen medicatie heeft gebruikt. Zij krijgt in de kliniek verplicht medicatie, maar zij weet niet wat. Zij zegt dat zij heeft besloten mee te werken, omdat zij anders een injectie krijgt. Thuis rookt zij wiet in een aparte ruimte, zodat haar dochter daar geen last van heeft. Op de vraag of zij iets merkt van de medicatie, antwoordt klaagster dat die haar lui maakt.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij geen vrijheden in de kliniek heeft en dat zij niet naar huis kan. De pvp vult aan dat klaagster graag de vrijheid wil om af en toe even naar huis te kunnen gaan.

Gevraagd wat klaagster bedoelt met een psychische manipulatie antwoordt zij dat haar Instagram en Facebook is gehackt. De burens zetten met hun afstandsbediening haar televisie uit. De manipulatie gaat door in de kliniek. Nu is haar telefoonsignaal weg. De leugens komen van haar oude huisarts ... die de GGZ heeft gebeld.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd, antwoordt zij dat niet alles naar voren is gebracht. Zij valt niemand lastig en zij is niet psychotisch. Alles is echt gebeurd. Haar leven was helemaal goed.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen, antwoordt zij dat klaagster haar klachten zelf goed heeft verwoord. Zij is niet psychisch ziek en heeft geen behandeling nodig. Er is klaagster veel overkomen, waarbij de oorsprong bij anderen ligt.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klaagster in maart 2023 eerder is opgenomen geweest, maar toen niet bij haar in behandeling was. Het contact dat zij met klaagster heeft verloopt moeizaam. Er is verschil van mening over wat er aan de hand is. Aangeklaagde stelt dat er sprake is van wanen. Klaagster meent dat het allemaal echt gebeurt en dat er geen sprake is van wanen of paranoïde gedrag. Er is haar zoveel overkomen, er zijn veel meldingen van de politie en haar kind is uit huis geplaatst. Op de vraag of er om een SO is gevraagd antwoordt aangeklaagde dat dit niet is gevraagd, maar dat zij wel voor een andere huisarts heeft gekozen.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat de medicatie (haloperidol) in ambulante setting is aangezegd en klaagster neemt dit in. Dit gebeurt wel met de bedreiging dat als ze het niet oraal inneemt dit intramusculair wordt ingebracht. De medicatie heeft een heel beperkt effect. Klaagster heeft zeker ruim een jaar paranoïde klachten. Er is, gezien de wanen die nog lastig te behandelen zijn, begonnen met een lage dosering.

Gevraagd wat er nodig om klaagster thuis te behandelen, antwoordt aangeklaagde dat als er thuis voldoende begeleiding is een injectie niet nodig is. Als de medicatie werkt en klaagster merkt het verschil en de gedachten over iedereen die haar woning binnenkomt naar de achtergrond zijn, kan een volgende stap worden gezet. Het is de vraag of injecties nodig zijn als klaagster stabiel is. Dat is moeilijk om nu te zeggen. Er moet eerst worden gekeken of de

medicatie werkt. De intramusculaire medicatie die is aangezegd is kort werkend en bedoeld voor een noodsituatie.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat de rechtszaak over haar dochter is uitgesteld. Er is regelmatig contact tussen klaagster en haar dochter en de pleegouders. Aangeklaagde merkt op dat klaagster veel verdriet heeft van wat zij meemaakt.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 12 april 2023 afgegeven zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 26 april 2023 en 15 mei 2023 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 26 april 2023 en van 15 mei 2023 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klaagster heeft hier tegenovergesteld dat bij haar geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat zij geen wanen heeft. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een stoornis van de geestvermogens zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de rechtbank op 12 april 2023 een zorgmachtiging heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klaagster bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een zorgmachtiging niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klaagster ter zitting, geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twijfelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvvgz.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op onder meer op 26 april 2023 en 15 mei 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft op onder meer op 26 april 2023 en 15 mei 2023 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 26 april 2023 en 15 mei 2023 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissingen gegeven en haar op 26 april 2023 en 15 mei 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht dat met wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de opname, het beperken van de bewegingsvrijheid en effectieve medicatie, een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Er is sprake van maatschappelijke teloorgang en verlies moederrol bij gedragsproblemen en overlast in de woonomgeving voortvloeiend uit een paranoïde psychose. De burens zijn de overlast zat, mogelijk kan klaagster vanuit overlast gevend gedrag (schreeuwen vanuit het slaapkamerraam) agressie over zich afroepen. Klaagster is ervan overtuigd dat burens en hulpverleners een complot tegen haar samensmeden. In de kliniek is er sprake van groeps-ontwrichtend gedrag (schreeuwen, agitatie, schelden en slaan met deur).

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissingen van aangeklaagde tot verplichte zorg (de gedwongen opname, het toedienen van medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid) voldoen aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klachten voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

De commissie overweegt ten aanzien van de klacht over de leugens in de dossiers en de psychische manipulatie het volgende.

Klaagster stelt dat er sprake is van leugens en manipulatie ten aanzien van wat er over haar gezegd en geschreven wordt en dat niet klopt. De commissie constateert dat er geen aanwijzingen zijn die de stelling van klaagster bevestigen. Ook is er hierover niets in de decursus opgenomen.

De commissie is op grond hiervan van oordeel dat onvoldoende kan worden vastgesteld of er sprake is geweest van leugens en manipulatie en dat deze klacht niet kan slagen. Dit berust er niet op dat aan de woorden van klaagster geen geloof wordt gehecht, maar op het feit dat een handeling eerst met voldoende zekerheid moet komen vast te staan voordat daarover een verder oordeel kan worden gegeven.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klachten: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. S.J.M. de Neeve, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. M.M. van Wiggen, algemeen lid

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvrgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.